لمړۍ او وروستۍ خاطره

ليکنه : استاد نوراحمد «قران مل»

نيټه: ۱۴۰۳قوس۱۴

الحمدلله وکفی وسلام علی عباده الذين الصطفی!

قال تبارک الله تعالی!

وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا [1]

د کنـدهار پوهنتـون د غونـډو پـه تـالار کـې د محضـر درنـو حاضـرينو د پوهنتـون رهبـري هيئـت، د پوهنتون مخکې رئيس پوهاند وثيق صاحب ، درنو استادانو او ګرانو محصلانو !

السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته!

د افغانسـتان پـه معاصـر تـاريخ چي کلـه د افغـان تـاريخ يادونـه کيږي د پنځـو شخصـيتونو د ځېرو جـوليٰ د خلکو ذهن رادننه او خطور کوي.

د هيـواد د معاصـر د تـاريخي تيـورۍ اړونـد د معاصـر افغانسـتان تيوريسـن حـاجي ميـرويس خـان «هوتـک» او د مـوډرني حکومتـولۍ پـه سيسـتم کي د ملي دولـت او حکومـت ستراتيژيسـت لـوړ درشـل احمـد شـاه «ابدالي» چي د ميرويس خان نيکه د تيوري په تقليد يې د منظمي حکومتولۍ بنسټ ايښئ دی ياديږي.

ددې دوو درنـو څيـرو تـر څنـګ د معاصـري شـرقي نـړۍ او نـړۍ والـو اسـلامي نهضـتونو را بيـداروونکي افغـان سـيد جمـال الـدين څيره چي د نړۍ والـو سياسـي بيـداريو سـرچينې هـم پـه معاصـر وخـت او سياسـت کي د نوموړي د عميقو کار[illegible] مرسته سره [illegible] ياد[illegible] ده.

Ketabton.com

د شـرقي اسـيايي تـاريخ پـه قـدامت، سـپړني او د هنـديکو ژبـو پـه پوهـه سـره د معاصـر، ماضـي او قـديمي تـاريخ پـه راسـپړنو کي د سـيمي او هيـواد د تـادر تـاريخ د پنځـونـو را سـپړلو اړونـد معلومـات تـر ټـولو پريمـانه درونـد استاد مرحوم علامه عبدالحی «حبيبي» دی.

تـر حبيبي وروسـته د ژور تحقيـق، فنونـو پـه راپيژنـدني او معاصـرو «وجهـه تسـميه ګـانو» پـه ځـانګړې مهـارت را پيژنـدني سـره مرحـوم اسـتاد علامـه عبدالشـکور رشـاد صـاحب څيره چي د افغـان تـاريخ پـر افـق بـه تـر ډيره ځليږي.

درنو!

[1] سورت البقرة ۲۶۹ ايت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحـوم لـوی اسـتاد علامـه حبيبـي د مړينـي پرمهـال چـي زه لا کـوچنی وم او زمـوږ د ځينـو دوسـتانو کورونـه پـه کابـل کي وه او زه هـم کلـه کلـه د مرحـوم پـلار سـره کابـل کي وم، د تلويزيـون پـر سـکرين د مرحـوم «حبيبي» د مړيني رپورټ د هغه د ليدني بې برخي کړئ وم.

خـو د هغـه کشـرتوبه مـي تلوسـه وه چـي درانـه شخصـيت د ليـدني فـيض مـي پـه برخـه سـي، غالبـاً ۱۳۷۷ ل کـال بـه وو، درونـد اسـتاد رشـاد لـه کابلـه کنـدهار تـه راغلـئ او دلتـه پخپـل کـورکي اسـتوګن وو، او د سـيمي فرهنګي کـړی يـې د ليـدني لپـاره پـر را مـاتي وې، مـا هـم هڅـه وکـړه چي وې ويـنم، کـورتې وغلـم صـرف د ليـدني پـه منظـور يـو څـو دقيقـې ور سـره تېـري کـړې، بيـا وروسـته پـه ۱۳۸۳ ل کـال کي لـه خپـل خـوريي خليـل الله هـوتکي سـره کابـل تـه ولاړم، چي يـوه ورځ مـو د رشـاد صـاحب پـه ژونـد زيـارت کولـو تـه ور ايسـته، اسـتاد د مهربـان او درانـه سپينږيري په دود تر روغبړ وروسته پوښتنه وکړه:

د چا دکورنۍ يې؟

ما دپلارنوم ور واخيست.

بيايي راته وويل: نور مشران دي را وپيژنه نيکه دي څوک وو؟

د نيکـه د نامـه پـه ور ښـوولو مسـکی سـو او پـه درانـه دږ آواز يـې راتـه وويـل: ښـه، دا مـي انـډيوال وو او کتابخـانې تـې ورتلـم، ددې سـره سـم زمـا سـره يـو کـوچني ټايـپ ريکـارډر را سـره وو. دده بې اجـازې مي د ثبـت بـټن پـر وواهه، ده هم څه نه راته وويل.

زمـوږ د کـورنۍ پـه هکلـه چي بايـد مـا د يـو چـا څـه اورېـدلي وای لـه مرحـوم اسـتاد رشـاده مـي واوريـدل، چي نـوي خبـري پکښـې وې، وروسـته يـې د پښـتو ژبـي پـر دوو تـورو (ږ او ښ) اوږدې او مفصـلي خبـري وکـړې، بيـا يـې د «دري او فارسـي» اړونـد اوږد بحـث وکـړ او دايـې يـې لـه خبـرو ښـکاريده چي اصـلاً دري هـم خپلـه فارسـي ده او د ځينـو سياسـي ملحوضـاتو لـه درکـه د وخـت حکومـت دا نـوم ورتـه غـوره کـړئ. د اسـتاد مرحـوم دا ثبـت خبـري چي تقريباً ۶۰دقيقئي يوه فيته کيږي په کورني «غريبک کتابتون آرشيپ» کې ساتله کيږي.

د اسـتا د پوښـتنو انـداز د مفـاهمې يـا Communication پـه برخـو کي د پرانيسـتو ۱۳ موډلـو پوښـتو څخه د «استنطاقي» ډول درلود.

د اسـتاد دوهمـه خـاطره زمـا لپـاره نـه، بلکي د هغـه د ټولـو خواخـوږو لپـاره دردوونکې وه، سـهار مهـال مـو زمـوږ د يـوه دوسـت مولـوي متوکـل احمـد «متوکـل» کـره چـای چيښـلې، د قـوس ۱۱ نيټـه وه، د متوکـل صـاحب ميرېـزي مامـا انجنيـر عبـدالغفور «خـدام» زمـا مرحـوم قبلـه ګـاه «حـاجي عبدالحميـد اخنـدزاده غمجـن» ته ، وټلفون ته تر جواب ويلو وروسته وويل: حاجي ګل اغا !

اسـتاد رشـاد صـاحب پـه سـخت حالـت کي دی او وزيـر اکبرخـان روغتـون تـې انتقـال کـړئ، کـه مـو خوښـه وي، پوښـتني تـه بې ورسـو. بيلـه متوکـل صـاحبه نـور ... تـر چـايو چيښـلو وروسـته پـه تيزفتـار مـوټرکي را سپاره سوو ، زما کشر ورور حاجي عبدالخالق «احدي» موټر د روغتون پر خوا رارهي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتــون تــه پــه رســیدو لــوړ منـزل تــه پــه ور پورتــه کېــدو ســره د اســتاد مشــر زوی محتـرم ډاکټـر طـارق رشــاد، د هغــه زوم مرحــوم ډګــروال صــاحب، داســتاد رشــاد لمســی ښــاغلی حامــد متواضــع او د اســتاد درنــه او پتمنــه لــور کوکــو رشــاد حاضــر وه، د اســتاد دصــحی علائمــو د کنتـرول او چــک کولــو لپــاره دروغتــون د روغتیـا پالانو تر څنګ ډاکټر صاحب طارق «رشاد» هم ور سره بوخت وو.

د ورتــګ پــر مهــال او تــر یــوه پــاو یــا دشــلو دقیقــو پــوري استاد ددې وو چي څــوک وپېژنــي، زمــوږ لــه پـلار، بیــا لــه خــدام او وروســته ... ســره یــې د کمــزورو خبــرو او ضــعیف احســاس لنــډه مفــاهمې وروســته اســتاد ددې ســو، چي لیــدونکي تکلیــف ورنکــړي، ګــړی ور ســره وو، دا مهــال چــي د اســتاد د شــکري د معاینــات نتیجــه را وړه ســوه،او بیــا چي ډاکټـر صــاحب رشــاد یــې فشــار وکــوت، څــه اندیښــنه یــې څرګنــده کــړه، چي پــه طبابــت کي د فشــار دلــوړوالي ســره د شــکري کښــتوالی مناســب ..... بیــا وروســته څــه فریشــانه غونــدي وو، خــو لا اختــه وو، مــوږ پــه اطـاق کي د ازدحـام د مخنیـوي پـه خـاطر ځني رخصـت سـوو، د روغتـون څخـه د راوتلـو وروسـته پـه لار کي خـدام صاحب ته زنګ راغئ.

پر استاد دي الله ﷻ ورحمیږي.

ددې ســره د ژونــد دمېني څخــه ددې ســتر انســان جســماً تــګ وکــړ، خــو تــر شــا یــې د معنــوي نــړۍ جزیــرې پرېښــووې .

«خدایــــــــــه څــــــــــه ســــــــــــول هغــــــــــــه ښــــــــــــکلي ښــــــــــــکلي خلــــــــــــک
په ظاهر په باطن سپین سپیڅلي خلک»

درنښت

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library